

Attitude of Youth towards Marriage in Qaemshahr, Iran

Seyed Abolhassan Naghibi¹,
Mehraneh Hamidi²

¹ Assistant Professor, Department of Public Health, Health Sciences Research Center, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² BSc Student in Public Health, Student Research Committee, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received February 21, 2015 Accepted, September 30, 2015)

Abstract

Background and purpose: Marriage is beginning of family and the cause for reproduction and genetic survival. One of the most important criteria for evaluating the physical and mental health of individuals is the age of marriage. The aim of this study was to investigate the attitude of youth towards marriage in Ghaemshahr, Iran.

Materials and methods: This cross-sectional study was carried out in 267 unmarried young individuals aged 18-38 in 2014. The samples were selected using random sampling. Data was collected by a questionnaire consisting of three sections: demographic characteristics, attitudes, and the criteria for choosing a spouse. The data was then analyzed in SPSS V.22.

Results: Some factors including economic (mean score: 3.78), social (3.65), individual (3.53) and cultural (3.25) were the main variables that could predict and explain the attitude of youth towards marriage. Among economic, social, individual and cultural factors, the employment status, taking responsibility, not finding an appropriate spouse, and religious beliefs were more important, respectively. The main criteria for choosing a spouse were loyalty and moral commitment (mean score: 4.82). No significant relationship was found between demographic variables and the attitudes of studied individuals towards marriage.

Conclusion: According to this study, the attitude of youths towards marriage is formed by a combination of economic, social, individual and cultural factors. Thus, appropriate policies are recommended to promote marriage while prioritizing economic factors.

Keywords: Marriage, attitude, youth

J Mazandaran Univ Med Sci 2015; 25(131): 159-164 (Persian).

سنجش نگرش جوانان نسبت به ازدواج در شهرستان قائمشهر

سید ابوالحسن نقیبی^۱

مهرانه حمیدی^۲

چکیده

سابقه و هدف: ازدواج عامل تشکیل خانواده و تکثیر و بقای نسل انسان است. یکی از شاخص‌های مهم برای ارزیابی میزان سلامت جسمی و روانی افراد یک جامعه سن ازدواج است. مطالعه حاضر با هدف سنجش نگرش جوانان نسبت به ازدواج در شهرستان قائمشهر صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع توصیفی و مقطعی است که با حجم نمونه ۲۶۷ نفر از جوانان ۱۸ تا ۳۵ ساله ازدواج نکرده قائمشهر با روش نمونه‌گیری تصادفی در سال ۱۳۹۳ صورت گرفت. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ای مشتمل بر سه بخش اطلاعات دموگرافیک، سنجش نگرش و ملاک انتخاب همسر انجام گرفت. داده‌ها با استفاده از نسخه ۲۲ نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد که متغیرهایی چون عوامل اقتصادی با میانگین ۳/۷۸، عوامل اجتماعی با میانگین ۳/۶۵، عوامل فردی با میانگین ۳/۵۳ و عوامل فرهنگی با میانگین ۳/۲۵ فضای مفهومی نگرش به ازدواج را تبیین و پیش‌بینی نموده‌اند. در عوامل اقتصادی متغیر شاغل بودن، در عوامل اجتماعی متغیر مسئولیت‌پذیری طرفین، در عوامل فردی متغیر نیافتن فرد مناسب و در عوامل فرهنگی متغیر اعتقادات مذهبی اهمیت بیش‌تری داشتند. مهم‌ترین ملاک انتخاب همسر از سوی نمونه‌های پژوهش وفاداری و تعهد اخلاقی با میانگین ۴/۸۲ بود. بین متغیرهای دموگرافیک و نگرش نسبت به ازدواج ارتباط معنی‌داری یافت نشد.

استنتاج: از آنجایی که در این مطالعه تلفیقی از متغیرهای اقتصادی، فردی، اجتماعی و فرهنگی حیطه نگرش جوانان نسبت به ازدواج را شامل می‌شود، اتخاذ سیاست‌های مناسب با الویت برنامه‌های اقتصادی برای ترویج ازدواج توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: ازدواج، نگرش، جوانان

مقدمه

هم‌چون سایر کشورهای جهان سوم در مرحله گذار از سنت به مدرنیته است که تغییرات اجتماعی وسیعی را در همه پدیده‌های اجتماعی از جمله ازدواج و همسرگزینی ایجاد کرده است. آمارهای موجود نشان می‌دهد که میانگین سن ازدواج با تحول عمده‌ای روبرو شده است (۲).

ازدواج عامل تشکیل خانواده و تکثیر و بقای نسل انسان است. جوامع انسانی طی دو قرن اخیر شاهد تغییرات اساسی در سن ازدواج بوده‌اند که این تغییرات نخست در کشورهای اروپایی اتفاق افتاد و سپس در قرن بیستم به کشورهای در حال توسعه سرایت نمود (۱). ایران

E-mail: anaghibi1345@yahoo.com

مؤلف مسئول: سید ابوالحسن نقیبی - ساری، مجتمع پیامبر اعظم (ص)، دانشکده بهداشت، گروه بهداشت عمومی

۱. استادیار، گروه بهداشت عمومی، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی بهداشت عمومی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۲/۲ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۳/۱۲/۱۰ تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۷/۸

مواد و روش ها

این مطالعه از نوع توصیفی و مقطعی است که با حجم نمونه ۲۶۷ نفر از جوانان ۱۸ تا ۳۵ ساله ازدواج نکرده قائمشهر با روش نمونه‌گیری تصادفی در سال ۱۳۹۳ صورت گرفت. با مراجعه پرسشگران آموزش دیده به مراکز پرجمع شهر در پنج نقطه، ضمن کسب رضایت شفاهی، برای نمونه‌های واجد شرایط پرسشنامه تکمیل گردید. معیارهای ورود به مطالعه شامل افراد سنین ۱۸ تا ۳۵ ساله هرگز ازدواج نکرده مایل به شرکت در مطالعه بود. معیارهای خروج نیز در برگیرنده عدم تمایل به شرکت در مطالعه و عدم برخورداری از سلامت ذهنی و روانی بود. ابزار گردآوری داده‌ها مشتمل بر یک پرسشنامه محقق ساخته بود که سه بخش اطلاعات دموگرافیک (۱۴ سوال)، سنجش نگرش (۳۵ سوال)، و ملاک انتخاب همسر (۱۰ سوال) را در بر می‌گرفت. گویه‌های سوالات پرسشنامه در بخش دوم و سوم بر اساس مقیاس لیکرت (نمره ۱ تا ۵) بود که برای گزینه خیلی زیاد نمره ۵، گزینه زیاد نمره ۴، گزینه متوسط نمره ۳، گزینه کم نمره ۲ و گزینه خیلی کم نمره ۱ در نظر گرفته می‌شد. برای سنجش روایی پرسشنامه از روایی محتوا و کسب نظر ۱۰ نفر از متخصصین مربوطه استفاده شد. به‌منظور ارزیابی پایایی پرسشنامه نیز ضریب آلفای کرونباخ مورد استفاده قرار گرفت که مقدار آن معادل ۰/۹۰ بود. داده‌ها با استفاده از نسخه ۲۲ نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند برای تحلیل و شناسایی عوامل مرتبط با نگرش نسبت به ازدواج و نام‌گذاری آن‌ها از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد.

یافته ها و بحث

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که میانگین سن نمونه‌ها $23/94 \pm 4/62$ و $38/6$ درصد درصد از نمونه‌ها مرد و $61/4$ درصد درصد زن بودند. میانگین سال‌های تحصیل افراد مورد مطالعه $13/94$ سال بود. برای آنالیز

نسبت زنان هرگز ازدواج نکرده سنین ۲۰ تا ۲۴ سال از $21/4$ درصد در سال ۱۳۵۵ به حدود ۴۰ درصد در سال ۱۳۸۵ رسیده است. میانگین سن ازدواج دختران و پسران در سال ۱۳۷۵ به ترتیب $22/4$ سال و $25/6$ سال بوده است که در سال ۱۳۹۰ به $23/4$ سال و $26/7$ سال رسیده است. این امر موجب افزایش فاصله بلوغ و ازدواج در جوانان شده است (۳). از آنجایی که یکی از شاخص‌های مهم برای ارزیابی میزان سلامت جسمی و روانی افراد یک جامعه شاخص سن ازدواج است، بالا رفتن میانگین سن ازدواج می‌تواند در مسیر سلامت جامعه اختلالاتی به وجود آورد (۴). از جمله پیامدهای این پدیده می‌توان به افزایش اضطراب و فشار عصبی؛ شیوع افسردگی، اختلالات رفتاری و آسیب‌پذیری جنسی؛ تغییر الگوها و هنجارهای ازدواج؛ افزایش فساد اخلاقی با گرایش به جرائم؛ و اعتیاد و مصرف الکل اشاره کرد (۵). بدون شک هرگونه تشویق در جهت ترویج ازدواج در جامعه مستلزم بررسی و شناخت عوامل موثر بر پدیده ازدواج و عوامل مرتبط بر نگرش جوانان نسبت به ازدواج است. در مطالعات مختلف در مورد گرایش و عدم گرایش به ازدواج به متغیرهای فرهنگی (گرایش دینی و میزان استفاده از رسانه، برابری جنسیتی، سبک فرزندپروری، داشتن خواهر و برادر بزرگ‌تر) و متغیرهای اجتماعی (میزان تحصیلات، هویت طبقاتی، جنسیت افراد، اعتماد به نفس، لذت از مجردی، بالا بودن انتظارات، سخت‌گیری والدین) و متغیرهای اقتصادی (وضعیت شغلی، وضعیت مسکن، میزان درآمد، شغل والدین و بالا بودن میزان مهریه) اشاره شده است (۶-۸). با توجه به اهمیت موضوع ازدواج در آموزه‌های دینی و فرهنگی و هم‌چنین نقش آن در ارتقای سلامت جامعه و تشکیل خانواده به عنوان مهم‌ترین قانون جامعه و در راستای سیاست‌های کلی جمعیت و تکلیف وزارت بهداشت به عنوان یکی از دستگاه‌های درگیر و مسئول در ترویج ازدواج و فرزندآوری، پژوهش حاضر با هدف سنجش نگرش جوانان نسبت به ازدواج در شهر قائمشهر انجام گرفت.

تعداد عوامل از دوران varmax استفاده شد تا مشخص شود مجموع این عوامل چند درصد از تغییرات کل را تفسیر می کنند. براساس نتایج مطالعه، متغیرهایی چون عوامل اقتصادی با میانگین ۳/۷۸، عوامل اجتماعی با میانگین ۳/۶۵، عوامل فردی با میانگین ۳/۵۳ و عوامل فرهنگی با میانگین ۳/۲۵ فضای مفهومی نگرش نسبت به ازدواج را تبیین و پیش بینی نموده اند. متغیرهای مربوط به هر یک از عوامل مذکور به صورت مجزا در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

جدول شماره ۱: تحلیل عاملی اکتشافی سازه های مرتبط با نگرش نسبت به ازدواج در نمونه های مطالعه - سال ۹۳

عوامل	متغیرها
عوامل اقتصادی	شاغل بودن، هزینه ازدواج، وابستگی مالی خواستگار به والدین، حمایت مالی والدین، درآمد کافی
عوامل اجتماعی	فاصله طبقاتی بین دو خانواده، دوستی خیابانی، تعهد و مسئولیت پذیری طرفین، اعتیاد، مهریه زیاد، حمایت و تسهیلات دولت
عوامل فردی	ادامه تحصیل، سربازی، مشکل در پیدا کردن فرد مناسب، ترس از محدود شدن آزادی، ترس از تجربیات ناموفق دیگران، ترس از مشکلات زندگی در مقایسه با دیگران، تاثیر شبکه های اجتماعی و ماهواره
عوامل فرهنگی	اختلاف سنی، نقش واسطه ها، شکل ظاهری، اعتقاد مذهبی، سخت گیری والدین، افزایش توقعات، بیماری والدین، سرپرستی والدین، سوابق ناپسند والدین، ترویج زندگی مستقل، تاکید بر ازدواج فرزندان بزرگتر، چشم و هم چشمی، اعتقاد به ازدواج فامیلی، رضایت خانواده با ازدواج افراد در سایر شهرها، خواستگاری توسط والدین دختر

در عوامل اقتصادی بیشترین نمره میانگین با ۴/۵۴ مربوط به شاغل بودن و کمترین آن با ۳/۲۱ مربوط به وابستگی مالی خواستگار به والدین بود و در قسمت عوامل اجتماعی، بیشترین عوامل اجتماعی نیز بیشترین نمره میانگین با ۴/۳۹ مربوط به مسئولیت پذیری طرفین و کمترین آن با ۲/۵۴ به دوستی خیابانی اختصاص داشت. همچنین در عوامل فردی بیشترین نمره میانگین با ۴/۱۶ به مشکل در پیدا کردن فرد مناسب برای ازدواج و کمترین آن با ۳/۲۹ به تاثیر ماهواره تعلق گرفت. در عوامل فرهنگی نیز بیشترین نمره میانگین با ۴/۰۴ به اعتقادات مذهبی و کمترین آن با ۲/۴۳ به اعتقاد به

ازدواج فامیلی اختصاص داشت. در مطالعه حاضر مهم ترین عوامل مرتبط با نگرش به ازدواج بر اساس میانگین نمره به ترتیب عوامل اقتصادی (۳/۷۸)، اجتماعی (۳/۶۵)، فردی (۳/۵۳) و فرهنگی (۳/۲۵) بود. نتایج مطالعات سایر محققین (۱۵-۱۲) نیز نشان داده است که پایین بودن وضعیت اقتصادی، بیکاری، نداشتن ثبات شغلی و عدم برخورداری از توان مالی کافی مهم ترین الویت های عدم گرایش به ازدواج بوده اند. در بسیاری از مطالعات به افزایش سطح تحصیلات و نیز افزایش فرصت شغلی و درآمد به عنوان مهم ترین الویت برای ازدواج اشاره شده است (۱۰، ۹). در این مطالعه بین مشخصه های دموگرافیک سن، جنس، تحصیلات، شغل، رتبه تولد، بعد خانوار، شغل پدر و محل سکونت با نگرش نسبت به ازدواج رابطه آماری معنی داری مشاهده نشد ($p > 0.05$).

در مطالعه Dasgupta در سال ۲۰۰۸ بین سن و نگرش به ازدواج ارتباط معنی داری وجود نداشت. در مطالعه Chow و همکاران در سال ۲۰۰۸ از سن، جنس، مکان جغرافیایی و موقعیت اقتصادی و اجتماعی به عنوان عوامل به وجود آمدن ایده ها و نگرش های جدید درباره ازدواج نام برده شده است که با نتایج این مطالعه حاضر همخوانی ندارد (۱۲، ۱۱)، شاید علت عدم همخوانی به تفاوت در جوامع و جمعیت های مختلف با شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متفاوت مرتبط دانست. بر اساس نتایج مطالعه حاضر، در مورد معیار انتخاب همسر بیشترین نمره میانگین با ۴/۸۲ به وفاداری و تعهد اخلاقی و کمترین آن با ۲/۲۵ به ازدواج فامیلی تعلق گرفت. در این مطالعه بین ویژگی های جمعیت شناختی و ملاک های انتخاب همسر تفاوت معنی داری یافت نشد ($p > 0.05$).

در مطالعات مهم ترین ملاک انتخاب همسر در هر دو جنس وفاداری و تعهد اخلاقی گزارش شد که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد (۱۴، ۱۳). مطالعه صداقت و همکاران (۲۰۰۷) نیز نشان داد که پسران به ملاک هایی هم چون تطابق هیجانی، جاذبه جنسی، وفاداری، زیبایی،

و شبکه‌های اجتماعی (۶ درصد)، رادیو و تلویزیون (۶ درصد)، خویشاوندان (۴/۵ درصد) و کتاب (۱/۹ درصد) بوده است. در مطالعه دواتی و همکاران (۲۰۰۹) مهم‌ترین منابع کسب اطلاعات به ترتیب دوستان، تلویزیون، کتب آموزشی، مطبوعات، مشاوران و سایر موارد بوده است (۱۸) که با نتایج مطالعه حاضر در عامل دوستان همخوانی دارد.

در پایان می‌توان نتیجه‌گیری کرد که در این مطالعه تلفیقی از متغیرهای اقتصادی، فردی، اجتماعی و فرهنگی قلمرو نگرش جوانان نسبت به ازدواج را شامل می‌شود. بنابراین اتخاذ سیاست‌های مناسب با الویت برنامه‌های اقتصادی برای ترویج ازدواج یک ضرورت جدی است.

اصالت خانواده، خوش اندامی، پاکدامنی، هوش و پوشش اولویت داده در حالی که دختران به ملاک‌هایی چون شغل همسر، حس مسئولیت، مدرک تحصیلی، استقلال فکری و مالی، حس مشورت، مسکن و صداقت اولویت می‌دهند (۱۵). سایر مطالعات (۱۶، ۱۷) نشان داده‌اند که بین عوامل دموگرافیک و ملاک انتخاب همسر تفاوت معنی‌داری وجود دارد. علت مغایرت در نتایج را می‌توان به تفاوت جامعه آماری و تفاوت‌های فرهنگی نسبت داد. نتایج این مطالعه در مورد منابع دریافت اطلاعات نمونه‌های پژوهش در مورد ازدواج نشان داد که مهم‌ترین منابع اطلاعاتی به ترتیب شامل والدین (۶۳/۳ درصد)، همسالان و دوستان (۱۸/۴ درصد)، اینترنت

References

1. Lucas D, Meyer PA. Beginning Population Studies. Australia: National Centre for Development Studies, the Australian National University; 1994.
2. Kazemipour SH. Identification of youth attitudes toward marriage and Investigate affect the marriage student. Culture Islamic University 2009; 13(2): 113-117.
3. Farahani Khalajabadi F, Kazemipour SH, Rahimi A. The Influence on Premarital Heterosexual Relationships on Marital Timing and Marital Desire among College Students in Tehran. Journal of Family Research 2013; 9(1): 7-28.
4. Murayama S. Regional standardization in the age at marriage: A comparative study of pre Industrial Germany and Japan. His Fam 2000; 6(2): 303-324.
5. Ayatollahi Z. The population and family planning. Qom: Education Office Publication; 2013.
6. Zarabi V, Mostafavi F. Measuring factors affecting marriage in women of the Iranian View economic. Journal An economic study 2012; 4: 33-64 (Persian).
7. Hosseini H, Gravnd M. Measuring factors affecting of behavior and attitudes women to marriage age in the city kohdasht. Women develop and politic Journal 2014; 11(1): 101-118 (Persian).
8. Sadr Al Ashrafi M, Shamkhani A, Yousefi Afrasfteh M. Investigate factors affecting in the easy marriage from the students women view Payame Noor University Razan. Journal of cultural engineering 2013; 69, 70: 86-101 (Persian).
9. Mohammad K, Azam K, Karimlou M, Noorbala MA. A Study of changes Trend of Age at First Marriage of Women. Information on the National Women's Health and Disease in the Iran 2000. Paysh 2009; 6(2): 89-97 (Persian).
10. Maitra P. Effect of Socioeconomic Characteristics on Age at Marriage and Total Fertility in Nepal. J health Popul Nutr 2004; 22(1): 84-96.

-
11. Chow N, Lum E. Trends in family attitudes and values in Hong Kong. Final Report Submitted. The University of Hong Kong 2008; 1-38.
 12. Dasgupta I, Maitra P, Mukherjee D. 'Arranged' Marriage, Co-Residence and Female Schooling: A Model with Evidence from India. JEL; Institute for the Study of Labor. May 23. 2008.
 13. Harrazi MA, HosseiniMotlagh SM, Sadrian MR. The attitude of medical students towards marriage. Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Health Services 2001; 1(9): 37-43 (Persian).
 14. Heidari J, Jafari H, Afzaly M, Mohamadpour R, Mahmoodi Gh. Assessing unmarried students' marital criteria in Mazandaran University of Medical Sciences in 2006. Iranian Journal of Nursing Research (IJNR) 2006; 3(11): 55-62 (Persian).
 15. Sedaghat K, Ghoreishi F, Esfandiari I. The survey Mate Selection Criteria among male and woman Azerbaijan Teacher training students. 2nd Congress of pathology family in Iran. Tehran, ShahidBeheshti University, Family Research Institute. 2007.
 16. Mossalla nejad L, Karegar MH. The survey criteria of view male and Women students. Jahrom University of medical Sciences. Teb va Tazkye Journal 2007; 15(1,2): 32-37.
 17. Ildarabadi A, Abbaszadeh M, Aasadi A, Khazaii H. Comparative view male and daughter of married students. 2nd Congress of pathology family in Iran. Tehran; Shahid Beheshti University, Family Research Institute. 2007.
 18. Davati A, Jafari F, kholdi N, Sedaghat M. Frequency of consanguineous marriage in Tehran and some related factors. Journal of Semnan University of Medical Sciences (KOOMESH) 2009; 10(4): 294-287 (Persian).